

Moties ingediend bij het notaoverleg over de Beleidsnotitie Nederland-China

de motie-Van Helvert c.s. over het hoofdstuk over mensenrechten uitwerken en opnieuw voorleggen aan de Tweede Kamer (35207, nr. 4);

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Nederland en China in de toekomst zullen werken aan sterkere economische banden;

constaterende dat in de nota "Nederland-China: een nieuwe balans" staat dat Nederland per situatie gaat bekijken hoe om te gaan met het schenden van mensenrechten;

constaterende dat nu reeds duidelijke en brede signalen van grootschalige schending van mensenrechten in China aan de orde zijn;

overwegende dat economische banden met China grote kansen bieden en daarmee ook ingezet kunnen worden als hefboom voor het handhaven van mensenrechten;

overwegende dat het aanspreken op mensenrechten in internationaal verband op strategische wijze moet geschieden;

overwegende dat Nederland als gastheer van de internationale stad van recht en vrede een voortrekkersrol kan vervullen;

roept het kabinet op, om het hoofdstuk in de nota "Nederland-China: een nieuwe balans" over mensenrechten uit te werken en opnieuw voor te leggen aan de Tweede Kamer, waarbij een strategie wordt gepresenteerd waarmee Nederland met de internationale gemeenschap de universele mensenrechten in China de plaats wil geven die ze verdienen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, vKA, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66, de SGP, het CDA, de ChristenUnie en de PVV voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

de motie-Koopmans c.s. over een brede internationale coalitie voor een gelijk speelveld met China (35207, nr. 5);

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende de ongelijkheid in de handels- en investeringsverhoudingen met China, onder meer vanwege ongelijke toegangsbeperkingen, staatssteun bij aanbestedingen en de politieke vermenging van de Chinese staat en commercie;

verzoekt de regering, een brede internationale coalitie te bouwen en concrete stappen te nemen in Europees en waar relevant in WTO-verband teneinde:

- gelijke toegang voor Europese en Chinese bedrijven in elkaars markt te bereiken;
- oneerlijke concurrentie tegen te gaan door effectieve maatregelen te nemen opdat Chinese en andere bedrijven door middel van staatssteun niet op oneigenlijke wijze Europese bedrijven kunnen wegconcurreren;
- bij openbare aanbestedingen mee te doen wegens dat Europese bedrijven zich in veel gevallen aan meer regels moeten houden dan hun Chinese (en andere) concurrenten;
- de gebrekkige bescherming van intellectueel eigendom door China te doen versterken;

verzoekt de regering tevens, hiertoe in kaart te brengen welke Europese en nationale maatregelen eventueel genomen kunnen worden om deze doelen te bereiken, en de Kamer uiterlijk in mei 2020 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

de motie-Koopmans c.s. over wegnemen van oneigenlijke voordelen vanwege de status van ontwikkelingsland (35207, nr. 6);

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

gehoord de beraadslaging, verzoekt de regering, een brede internationale coalitie te bouwen om te bewerkstelligen dat China niet langer oneigenlijke voordelen geniet vanwege de status van ontwikkelingsland bij de WTO en in andere organisaties, en de Kamer uiterlijk mei 2020 te informeren over de voortgang ter zake,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

de motie-Bisschop/Van Helvert over prioriteit geven aan godsdienstvrijheid in de bilaterale betrekkingen (35207, nr. 7);

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat godsdienstvrijheid een relatief marginale plaats inneemt in de Chinanotitie;

verzoekt de regering, de bevordering van godsdienstvrijheid voor onder meer Oeigoeren en christenen nadrukkelijk prioriteit te geven in de bilaterale betrekkingen, en gaat over tot de orde van de dag.

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, vKA, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie en Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

de motie-Bisschop/Van Helvert over steun betuigen aan Taiwan (35207, nr. 8);

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de VS en Australië zich openlijk uitspreken voor de participatie van Taiwan binnen internationale organisaties en aangelegenheden;

overwegende dat Taiwan een legitieme wens kent om op betekenisvolle wijze te participeren in internationale organisaties;

verzoekt de regering, in navolging van de VS en Australië, waar mogelijk binnen de EU draagvlak te zoeken voor steun aan de participatie van Taiwan binnen internationale organisaties en aangelegenheden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, vKA, DENK, 50PLUS, D66, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie, de PVV, FvD en Van Haga voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

de motie-Karabulut c.s. over het maatschappelijk middenveld betrekken in de uitvoering van de Chinanotitie (35207, nr. 11);

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet een Chinanotitie heeft gepubliceerd;

van mening dat mensenrechten daarin onvoldoende aandacht krijgen;

verzoekt de regering, mensenrechten op alle terreinen van de betrekkingen met China aan de orde te stellen;

verzoekt de regering, het maatschappelijk middenveld nadrukkelijk te betrekken in de uitvoering van de Chinanotitie,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, vKA, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66, de SGP en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

de motie-Sjoerdsma c.s. over zich vaker en stelliger uitspreken wanneer de mensenrechten in China onder druk staan (35207, nr. 13);

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de mensenrechtensituatie in China onverminderd zorgelijk is;

overwegende dat het van groot belang is dat mensenrechtenschendingen veroordeeld worden en dat Nederland zich uitspreekt wanneer de mensenrechten ernstig onder druk staan;

constaterende dat dit in de relatie met China te weinig gebeurt;

verzoekt de regering, zich vaker en stelliger, bilateraal en in Europees verband uit te spreken wanneer de mensenrechten in China onder druk staan

en gaat over tot de orde van de dag.

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, vKA, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66, de SGP, het CDA en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

de motie-Sjoerdsma/Van Helvert over een effectief internationaal aanbestedingsinstrument (35207, nr. 15);

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat beperkingen op de Chinese markt, staatssteun en gedwongen technologieoverdracht een evenwichtige handelsrelatie tussen de EU en China in de weg staan;

overwegende dat er een gelijk speelveld en wederkerigheid moeten zijn tussen de Europese Unie en China op het gebied van handel, overheidsaanbesteding en investeringen;

constaterende dat er op dit moment over een investeringsakkoord wordt onderhandeld tussen de Europese Unie en China;

constaterende dat er binnen de Europese Unie onderhandelingen ophanden zijn over een International Procurement Instrument;

verzoekt de regering, om in Europees verband te bepleiten dat er een effectief internationaal aanbestedingsinstrument komt, dat zo nodig uitsluiting van bedrijven uit derde landen mogelijk maakt zolang er geen wederkerigheid bestaat voor Europese bedrijven,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, vKA, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie, de PVV en Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de fractie van FvD ertegen, zodat zij is aangenomen.

de motie-Van Ojik/Diks over een vergunningsplicht voor de export van surveillancetechnologie (35207, nr. 16);

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Chinese ministerie van openbare veiligheid surveillancesoftware van Nederlandse bedrijven gebruikt voor het herkennen en registreren van emoties, de etniciteit en het geslacht van zijn burgers;

overwegende dat het onwenselijk is dat Nederlandse software wordt gebruikt voor het onderdrukken van mensen elders in de wereld, maar dat surveillancesoftware momenteel niet onder de restricties voor wapenexport valt;

constaterende dat over het toevoegen van surveillancetechnologie aan de lijst van dual-usegoederen nog geen overeenstemming bestaat binnen de EU, ondanks inzet van de Nederlandse regering;

overwegende dat het Nederland vrijstaat om zelfstandig te besluiten een exportvergunningsplicht in te voeren voor surveillancetechnologie;

verzoekt de regering extra inspanningen te verrichten om in Europees verband een vergunningsplicht in te stellen voor de export van surveillancetechnologie en, mocht dit niet lukken voor 1 juli 2020, een dergelijke vergunningsplicht in te voeren via nationale wetgeving, bij voorkeur samen met zo veel mogelijk andere gelijkgezinde lidstaten,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, vKA, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66, de SGP, het CDA, de ChristenUnie en de PVV voor deze nader gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

de motie-Voordewind/Van Helvert over het speerpunt godsdienstvrijheid onderdeel maken van het beleid (35207, nr. 21);

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering binnen het mensenrechtenbeleid speciale aandacht heeft voor kwetsbare groepen, zoals christenen, en dat daarmee godsdienstvrijheid een speerpunt blijft van het buitenlands beleid;

constaterende dat er in de nota «Nederland-China: een nieuwe balans» zeer beperkt aandacht is voor het onderwerp godsdienstvrijheid in de relatie met China;

verzoekt de regering, het speerpunt godsdienstvrijheid expliciet onderdeel te maken van het beleid ten aanzien van China,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, vKA, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie en Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

De motie-Voordewind over ondersteuning van het bedrijfsleven om medeplichtigheid aan mensenrechtenschendingen te voorkomen (35207, nr. 22);

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de internationale rechtsorde een strategisch belang is voor Nederland en Europa;

overwegende dat internationale afspraken over het respecteren van mensenrechten een onlosmakelijk onderdeel zijn van die internationale rechtsorde;

constaterende dat Chinese bedrijven betrokken kunnen zijn bij mensenrechtenschendingen;

verzoekt de regering om proactieve ondersteuning te geven aan het bedrijfsleven voor wat betreft het voorkomen van medeplichtigheid aan mensenrechtenschendingen en geen

exportkredietverzekering te verlenen wanneer op het risico van mensenrechtenschendingen niet wordt geacteerd, om zo te bevorderen dat de Nederlandse bedrijven zich in de handel houden aan de OESO-richtlijnen voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen, en de Kamer hierover zo spoedig mogelijk te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, vKA, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66, de SGP, het CDA en de ChristenUnie voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

de motie-Voordewind over respect voor mensenrechten als strategisch belang (35207, nr. 23).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de internationale rechtsorde van strategisch belang is voor Nederland en Europa;

constaterende dat China internationale afspraken over mensenrechten ter discussie probeert te stellen;

verzoekt de regering, in de opstelling ten aanzien van China in het algemeen en specifiek bij de onderhandelingen tussen de EU en China over het investeringsverdrag respect voor mensenrechten als een strategisch belang na te streven en in kaart te brengen welke drukmiddelen Nederland zowel bilateraal als in Europees verband kan inzetten om dit belang te bevorderen, en de Kamer hier zo spoedig mogelijk over te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, vKA, de PvdD, DENK, 50PLUS, D66, het CDA en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.